

EDUplan

by

playarchitects

*EDUPlan by playarchitects **Náš plán na komplexnú zmenu v projektovaní školských budov v slovenských reáliách***

Syndróm

Keď hovoríme o architektúre škôl, ľahko sa necháme uniesť príkladmi výnimočných projektov zo severnej Európy či iných vyspelých krajín. Priestranné klastrové učebne, školy ako komunitné centrá, budovy navrhnuté v úzkej spolupráci s pedagógmi a žiakmi. Lenže za každým takýmto projektom stojí niečo, čo sa spomína oveľa menej – a to je proces, akým sa k takejto škole dostať.

Slovenské samosprávy sa ocitajú v paradoxnej situácii. Vedia, že ich školy potrebujú zmenu – priestorovú, pedagogickú, technickú. Zároveň nemajú dostatok finančných prostriedkov na to, aby zabezpečili kvalitnú projektovú prípravu, a už vonkoncom analytickú časť. A práve tu vzniká systémové zlyhanie: bez solídnej prípravy nevznikne dobrý projekt. A bez dobrého projektu nie sú reálne šance na získanie externého financovania.

Väčšina projektov na Slovensku preto vzniká reaktívne a bez náležitej prípravy, pod tlakom termínov výziev, bez hlbšej analýzy potrieb školy a bez participácie tých, ktorých sa to bytostne týka. Výsledkom sú budovy, ktoré síce prešli rekonštrukciou, no pedagogická hodnota prostredia ostala nezmenená.

A práve proces, akým sa majú navrhovať školy, je kľúčový v našom programe EDUPlan.

Od teórie k realite

Počas našej práce sme analyzovali medzinárodné štúdie zaoberajúce sa architektonickými intervenciami v oblasti školstva a na základe syntézy týchto výskumov sme vytvorili filozofiu 30 dní. Naša filozofia stojí na pevných základoch medzinárodného výskumu. Štúdia HEAD (Holistic Evidence and Design), známa ako „Clever Classrooms“, ktorá analyzovala tisíce dát zo základných škôl, priniesla prelomové zistenie: kvalita učební môže zlepšiť výsledky žiakov až o 16 % v rámci pokroku v oblasti čítania, písania a matematiky počas jedného roka. V kontexte bežného školského roka (190 – 195 dní) to predstavuje ekvivalent 30 dní učenia navyše. To je základ našej Teórie 30 dní: správne navrhnutou architektúrou dokážeme žiakom darovať až šesť týždňov progresu ročne – bez toho, aby sme im pridali jedinú hodinu v rozvrhu.

Sme presvedčení, že ak má naša Teória 30 dní priniesť reálne výsledky, nesmie sa k školským budovám pristupovať parciálne. Nestačí len „pekne“ zrekonštruovať fasádu, zlepšiť energetickú náročnosť budovy ani doplniť jeden moderný učebňový kút.

Zmena, ktorá sa skutočne premietne do každodenného života školy, vyžaduje komplexný a multidisciplinárny pohľad na školu ako celok – na jej priestor,

prevádzku, pedagogický model aj komunitu. Preto v playarchitects dôsledne trváme na tom, aby bol každý projekt riešený od základov: od hĺbkovej analýzy stavu budovy a pedagogických procesov, cez participačné stretnutia so všetkými aktérmi, až po kvalitnú štúdiu a bezchybnú projektovú dokumentáciu. Participácia je zároveň silným nástrojom, ako vyvolať v ľuďoch pocit spolupatričnosti k škole – takto pripravenú školu berie komunita za svoju.

Len takto sa dá zabezpečiť, že architektonické rozhodnutia skutočne odrážajú potreby školy – a nie len technické minimum alebo aktuálne dostupné finančné prostriedky. A to je dôvod, prečo sme vytvorili EDUPlan – multidisciplinárnu platformu pre úzku skupinu vybraných profesionálov, s ktorými vytvárame plán, ako v slovenských reáliách vytvoriť školské budovy na medzinárodnej úrovni.

Čo robí EDUPlan inak

1. Analýza

EDUPlan nie je len o architektúre. Je to multidisciplinárny proces, ktorý sa začína dávno pred prvým náčrtom. Začína analytickou časťou – najpodceňovanejším miestom celého projektu, ktoré je podľa nášho názoru najvýznamnejším determinantom kvality celého procesu tvorby školskej budovy. Nestačí spraviť hydrogeologický prieskum, statický posudok a energetický audit. Toto je len absolútne minimum.

V rámci analytickej časti spolupracujeme nielen s odborníkmi na energetiku, akustiku a technické zariadenie budov, ale aj na pedagogiku a školskú psychológiu, nevynímajúc finančný audit.

Projekt EDUPlan začína hĺbkovou analytickou fázou: sme pripravení analyzovať nielen technický a energetický stav objektu, ale rovnako dôležitá je pre nás aj analýza pedagogická a sociologická – ako škola funguje, čo potrebuje zmeniť, aké sú priority zriaďovateľa, riaditeľa, učiteľov, komunity a žiakov. Tieto poznatky získavame formou participačných stretnutí, na ktorých spoločne formujeme komplexné zadanie pre projekt.

V rámci analytickej časti zároveň naši odborní partneri v oblasti financovania a ekonomického nastavenia projektov začínajú s dôkladnou analýzou finančného zdravia zriaďovateľa. Bez tohto kroku nie je možné zodpovedne nastaviť financovanie celého procesu návrhu budovy. Audit poskytuje reálny obraz o možnostiach zriaďovateľa a stáva sa základom pre všetky ďalšie finančné rozhodnutia v projekte.

2. Štúdia

Pre nás kľúčovou časťou celého projektu, kde sa zúročí všetka analytická práca, je štúdia. V jej rámci premietame výstupy hĺbkovej analytickej časti do konkrétnych návrhových riešení. Pri nastavovaní pedagogických procesov spolupracujeme s dánskou konzultačnou spoločnosťou Autens – popredným európskym hráčom v oblasti návrhu školských budov, ktorý prináša do projektu pohľad najmodernejších trendov. Neoddeliteľnou súčasťou tímu je rovnako odborníčka na inklúziu a vzdelávanie detí s poruchami autistického spektra – pretože inkluzívny prístup nie je doplnok, ale základ každého zodpovedne navrhnutého školského prostredia.

V rámci štúdie je opäť nevyhnutné realizovať participácie. Na stretnutiach predstavujeme návrhy samotným používateľom budovy – pedagógom. Na základe diskusií s pedagógmi a zriaďovateľom štúdiu upravujeme a zároveň oboznamujeme pedagogický zbor s riešeniami, ktoré poskytujú nové možnosti v rámci pedagogických procesov.

Na základe finančnej analýzy experti navrhnu v rámci štúdie optimálny model financovania celého projektu pre konkrétneho zriaďovateľa. Cieľom je, aby bol celý proces – od prípravy štúdie cez realizáciu stavby až po každodennú prevádzku – dlhodobou udržateľný a finančne zvládnuteľný. A to bez kvalitného finančného plánu nie je možné dosiahnuť.

3. Verejné obstarávanie

Osobitnou kapitolou je verejné obstarávanie. Na Slovensku sa s ním v projektoch verejných škôl stretávame ako s bariérou – procesne náročným, časovo zdĺhavým a pre mnohé samosprávy neprehľadným. EDUPlan preto zahŕňa aj odborníkov na verejné obstarávanie, ktorí pomáhajú nastaviť celý proces v súlade so zákonom, efektívne a s dôrazom na kvalitu výsledku, nielen na najnižšiu cenu. Nastavenie procesu verejného obstarávania je od začiatku integrálnou súčasťou celého plánu.

4. Projektová dokumentácia v štandarde BIM

Projektová dokumentácia moderných školských budov by mala byť nevyhnutne spracovaná v štandarde BIM (Building Information Modeling). Mal by to byť technologický štandard – je to aj predpoklad pre presné výkazy výmer, realistické rozpočty a transparentné podklady pre grantové žiadosti. Kvalitná BIM dokumentácia výrazne zvyšuje šance na úspešné získanie nenávratných zdrojov a zároveň uľahčuje celý proces verejného obstarávania. Projekt spracovaný v BIM je navyše použiteľný pri správe budovy počas celej jej životnosti. Investícia do projektu spracovaného v BIM štandarde je preto nevyhnutným nákladom, ak chceme školské budovy realizovať predvídateľne a rozumne.

5. Stratégia spätného financovania

Počas celého procesu EDUPlan naši odborníci na projektové financovanie identifikujú a predikujú konkrétne možnosti spätného získania investovaných prostriedkov prostredníctvom dostupných grantových schém – európskych a štátnych.

Záver

Dobré školy nevznikajú náhodou. Vznikajú kvalitným procesom – analytickým, participatívnym, multidisciplinárnym. Ak vieme, že správne navrhnutá škola mení výsledky merateľne a preukázateľne, otázka nezní, či si to môžeme dovoliť. Otázka zní, či si môžeme dovoliť to nerobiť. Pretože najdrahší projekt nie je ten, ktorý stojí najviac – ale ten, ktorý sa neurobil správne.

EDUPlan sme vytvorili práve preto. Ako multidisciplinárnu platformu pre úzku skupinu vybraných profesionálov, ktorí majú záujem meniť slovenské školy na európskej úrovni. Nie reaktívne, nie pod tlakom termínov. Ale s plánom, ktorý od začiatku ráta s kvalitou.

Branislav Hantabal,
playarchitects | EDUPlan

www.eduplan.sk

playarchitects s.r.o.
Roľnícka 187, 831 07 Bratislava

Partneri EDUplan

Team EDUplan

Branislav Hantabal, architekt, zakladajúci člen playarchitects. S vyše 20-ročnou skúsenosťou v oblasti architektúry, designu a stavebníctva je držiteľom prestížnych cien za architektúru ako CE.ZA.AR udeľovanej slovenskou komorou za architektúru a medzinárodným ocenením BIGSEEAWARD. V posledných rokoch sa špecializuje v oblasti architektúry školských budov a jej propagácie.

Matúš Gondek, architekt je zakladajúcim členom ateliéru playarchitects s vyše 20-ročnými skúsenosťami v návrhu a realizácii rezidenčných stavieb. V súčasnosti sa špecializuje na architektúru verejných budov, pričom v tvorbe dlhodobu prepája odbornú prax s dôrazom na funkčnosť, estetiku a kontextuálne riešenia projektov.

Radovan Straňanek, v súčasnosti vedie projekčný tím pod značkou ZERALIS (zdravotechnika, vykurovanie, VZT, chladenie, elektro, požiar, projektové hodnotenie, doprava a mosty, rozpočty). V projekcii využíva modelovanie 3D - revit, sketch up a špecializované SW riešenia. Za posledné roky spolupracoval na projektoch bytových komplexov, škôl, škôlok, zdravotníckych zariadení, fit outoch banky, vila domoch, rodinných domoch, výrobných objektoch. V minulosti sme dodával projekty aj do Rakúska, Nórska a Azerbajdžanu.

Ing. Peter Zaťko, PhD. je popredný slovenský špecialista, ktorý sa stavebnej a priestorovej akustike profesionálne venuje od roku 1991. Ako zakladateľ ateliéru A&Z Acoustics má za sebou stovky úspešných realizácií a meraní v oblasti administratívnych, kultúrnych aj priemyselných budov. Svoju odbornosť potvrdzuje aj na poli legislatívy, kde pôsobí ako hlavný autor a spracovateľ kľúčových akustických noriem (napr. STN 73 0532), čím priamo určuje štandardy zvukovej izolácie a pohody na Slovensku.

PaedDr. Roberta Drugová je špeciálna pedagogička a odborníčka na poruchy autistického spektra. Vo svojej praxi sa dlhodobu zameriava na podporu, vzdelávanie a intervenciu detí, žiakov a dospelých s autizmom v školskom prostredí aj v systéme poradenstva a prevencie. Špecializuje sa na tvorbu podmienok vzdelávania so zohľadnením senzorických, komunikačných a sociálnych potrieb žiakov s poruchou autistického spektra v špeciálnom aj inkluzívnom prostredí. Pôsobí na Katedre špeciálnej pedagogiky a inkluzívneho vzdelávania na Univerzite Komenského v Bratislave ako vyučujúca predmetov zameraných na poruchy autistického spektra.

Teóriu 30-tich dní a koncept EDUplan pripravili architekti z ateliéru playarchitects na základe odborných analýz, medzinárodných výskumov a dlhoročnej praxe v oblasti školskej architektúry.

Projekty v oblasti školských budov realizované spoločnosťou playarchitects:

Projekt Základnej školy Atomová pre mesto Trnava, ktorý predstavuje v súčasnej dobe jednu z najväčších investícií do verejnej základnej školy na Slovensku.

Hrubá podlažná plocha: 9 445m² náklady: 18 mil eur

Projekt materskej školy na ulici Kornela Mahra v Trnave rieši rekonštrukciu chátrajúceho objektu za modernú škôlku 21. storočia

Hrubá podlažná plocha: 1060m² náklady: 3,3 mil eur

Kampus ktorý vzniká, aby včas zabezpečil kvalitné vzdelávanie pre nové generácie a súčasne ponúkol platformu pre vznik nového komunitného centra v meste obce.

Hrubá podlažná plocha: 7821m² náklady: 16,0 mil eur

Návrh materskej školy pre mesto Trnava

Hrubá podlažná plocha: 1287,0 m² náklady: 4,7 mil eur

ďalšie referencie ateliere playarchitects nájdene na www.playarchitects.sk